

World Watch List 2023

Trenderna i årets World Watch List

Innehåll

- 1) Våldet i Afrika söder om Sahara har nått nya nivåer
- 2) Ökat intresse för Kinamodellen
- 3) Kinas digitala kontroll hotar kyrkan
- 4) Kyrkans villkor i Latinamerika försämrats
- 5) Kyrkan i Mellanöstern är försvagad och under fortsatt press
- 6) De goda nyheterna: Ökad tolerans i Gulfstaterna

1. Våldet i Afrika söder om Sahara har nått nya nivåer

Förhållandena i Afrika söder om Sahara inbjuder till våld. Generellt råder en ökande politisk instabilitet och ekonomisk kris. Samtidigt som fattiga afrikanska länder kämpar för att återhämta sig efter covid 19-pandemin, medför Rysslands invasion av Ukraina att priserna på mat, gödningsmedel och energi ökar. Kristna i den här delen av Afrika drabbas av detta i samma utsträckning som andra, men i svaga stater med ineffektiva regeringar ökar våldet och speciellt hoten mot kyrkan under dessa omständigheter.

I de 26 länder söder om Sahara som har uppnått minst 41 sammanlagda poäng på Open Doors World Watch List har poängen för kategorin våld ökat med i genomsnitt nästan 1 poäng mellan 2022 och 2023. I hälften av länderna ligger våldet på en extremt hög nivå, enligt Open Doors poängskala. Detta är en gynnsam grogrund för utbredningen av jihadism, som i sin tur leder till att militärjuntor tar över makten, som i Mali och Burkina Faso. Jihadisterna, som strävar efter att utbreda sharia över kontinenten, har tvingat kristna att fly från sina hem till flyktingläger för internflyktingar och ibland vidare till andra länder. Den otrygghet som påtvingade uppbrott medför, kan göra kristna ännu mer sårbara för ytterligare våld. Kristna kvinnor blir lätta måltavlor för sexuella övergrepp, medan männen i högre utsträckning riskerar att dödas. I stater där sharialagar råder går våldet ofta hand i hand med allvarligt förtryck av kristna i det dagliga livet. Kristna trakasseras och särbehandlas på skolor och universitet, i arbetslivet och i den egna familjen. Det finns ingen shariat som ger kyrkan något utrymme.

Västafrika blir knutpunkt för droghandeln mellan Latinamerika och Europa. Även människohandeln är utbredd, liksom handeln med skyddade vilda djurarter. Erfarenheten från kristna ledare i Latinamerika, vars offentliga protester mot den organiserade kriminaliteten besvaras med våld, hot och mord, är illavarslande för den afrikanska kyrkan om organiserad brottslighet får bre ut sig i samhället. Det är speciellt oroande om brottsligheten blandas med jihadism och samvetslösa företag i regionen, som i praktiken kliver över lik för att komma över naturtillgångar och sällsynta mineraler. För sådana företag, där västvärlden ofta är inblandad, är kaotillstånd bra för verksamheten. Dessa våldsamma och kaotiska situationer gör att kyrkan hamnar i en utsatt position.

Speciellt en organisation, Wagnergruppen med nära band till Kreml och som rekryterar legosoldater, orsakar enormt lidande bland civila i länder som Libyen, Centralafrikanska republiken, Mali och Mocambique. "Våldet mot civila mål som utförs av ryska legosoldater överskrider nu våldet från regeringstrupper, rebellgrupper och islamister," rapporterade New York Times i augusti. Open Doors rapportörer i dessa länder begränsas i hur mycket information de kan få om förföljelsen av kristna, då många lever under påtryck-

OpenDoors

I tjänst för världens förföljda kristna

Open Doors Sverige

Drottninggatan 60

702 22 Örebro

Telefon: 019-31 05 00

E-post: sweden@od.org

Org.nr: 802439-9845

www.open-doors.se

facebook.com/OpenDoorsSE

twitter.com/OpenDoorsSE

vimeo.com/opendoorsverige

ningar att inte vittna om Wagnergruppens illdåd.

För många afrikaner var livet en kamp för att överleva redan innan klimatförändringarna blev tydliga. Nu tvingas många lämna sina hem och ibland även sitt hemland på grund av klimatkrisen. I dessa situationer är kristna ofta dubbelt sårbara, vilket har dokumenterats av World Watch Research i rapporten Church on the Run.

2. Ökat intresse för Kinamodellen

Kina strävar efter en internationell allians för att omdefiniera begreppet mänskliga rättigheter. Kinas framgångar, främst (men inte bara) vad gäller ekonomin tilltalar många ledare runtom i världen. Löftet om tillväxt och välbefinnande, samtidigt som man kontrollerar alla som betraktas som avvikande, triggat intresset hos makthavare i hela världen oavsett ideologisk bakgrund.

Kina försöker inte bara att dominera den internationella agendan, utan vill även omtolka existerande (och skapa nya) mänskliga rättigheter. En antydning om vad det innebär gavs i det tal som Kinas utrikesminister höll i FN:s Råd för mänskliga rättigheter den 22 februari 2021. Talet handlade inte om de klassiska, internationellt överenskomna mänskliga rättigheterna, utan om "rätten" till utveckling och lycka. Kina vill föra in dessa tankar i den internationella diplomatins huvudfåra, delvis genom att försöka omdefiniera FN:s uppgifter – men i första hand genom att vilja styra vilka som ska tillåtas delta i debatten om hur mänskliga rättigheter ska formuleras i framtiden. Så skilda länder som Sri Lanka, Myanmar och Malaysia är inne på samma linje i sällskap med centralasiatiska stater som Azerbajdzjan, Kazakstan, Kirgizistan, Tadzjikistan, Uzbekistan och Ryssland.

Den diktatoriska trenden lyser igenom även på många andra håll i världen:

- Mellanöstern och Nordafrika med exempel som Algeriet, Marocko, Tunisien och Egypten; andra är Iran och Gulfstaterna. I Turkiet kontrollerar president Recep Tayyip Erdogan och hans anhängare landets administration och huvuddelen av medierna, rättsväsendet och högre utbildningsinstitutioner.
- Afrika söder om Sahara: Rwanda, Burundi, Uganda och Kamerun. I Nigeria under president Muhammadu Buhari är säkerhetsstyrkorna till stora delar under federal kontroll, men muslimer från landets norra delar har fått allt större inflytande.
- Latinamerika: Cuba, Venezuela – samt Nicaragua som 2023 för första gången går in bland topp 50 på World Watch List. Nicaraguas president Ortega och hans hustru har försökt tysta alla kritiska röster.

Blotta existensen av kristna samhällen är något som provocerar regimerna i många av dessa länder. Värre blir det om kristna aktivister höjer rösten mot försöken att kontrollera medborgarna. Genom att använda ord som "stabilitet" och "säkerhet" sätter diktatorerna en oerhört stark press på församlingsledare, som svar på deras återkommande krav på respekt för mänskliga rättigheter, mötesfrihet, respekt för lagen och demokratiska val. De som vägrar att stötta det styrande partiet riskerar att stämplas som "bråkmakare", "fridstörare" och till och med som "terrorister". De kan arresteras, få sina kyrkor förstörda eller bli fråntagna kyrkans godkända registrering.

3. Kinas digitala kontroll hotar kyrkan

De digitala verktygen har blivit alltmer sofistikerade och i takt med det även Kinas regering. Med hänvisning till nya omfattande regler för kyrkans användning av internet och den pågående covid 19-pandemin har regimen tillgripit censur, desinformation och sträng övervakning för att kontrollera religiösa grupper. Det har rapporterats att några pastorer som svar på detta har lagt ut minurlånga röstmeddelanden på sociala medier-plattformar som Wechat, för att undvika att behöva redovisa innehållet i sina predikningar för myndigheterna. Kristna inslag var fortfarande tillgängliga på vissa plattformar under 2022, men riskerna med detta fortsätter att öka. Den pågående katt och rätta-leken lämnar allt mindre utrymme.

Trend dokument

Teknikens framsteg har gjort det möjligt för kinesiska kristna att hitta nya vägar för att evangelisera. Men även tre år gamla incidenter, som tillslaget mot en kristen nätbokhandel, visar att digitala plattformar medför ökade risker som kan få långtgående negativa konsekvenser. Bokhandelns kunder drabbas fortfarande av efterräkningar.

Spårningsappar som samlade information om coronaviruset fasades inte ut under 2022, utan fick vidare användning. Under rapporteringsperioden till World Watch List har myndigheterna skärpt kontrollen över sociala medier, bland annat genom att hålla mediebolagen ansvariga för alla kommentarer. Om utrymmet på internet har blivit mindre för den genomsnittlige kinesen, är det ännu mindre för kristna, som förknippas med influenser från väst.

Kinas mycket omtalade sociala kreditsystem har blivit högsta prioritet för regeringen och fick ännu större betydelse under pandemin. Fysisk övervakning har blivit så förknippat med kommunistpartiets ideologi att vissa analytiker menar att partiet i dag har tonat ner löftena om ekonomisk utveckling och i stället satt löften om säkerhet och välbefinnande i fokus.

Hela den digitala infrastrukturen, som blir alltmer rörlig, utgör en potentiell risk. Det finns frågetecken kring säkerhetssystemet hos Huawei, den största 5G-operatören, och bolagets kopplingar till Folkets befrielsearmé och kommunistpartiet. Riskerna är inte bara begränsade till Kina. Wechat har varnat sina användare utomlands att deras aktiviteter i form av inlägg, kommentarer eller "likes" skickas till datacentraler i Kina.

4. Kyrkans villkor i Latinamerika försämras

På World Watch List 2022 fanns tre länder från Latinamerika bland topp 50. På listan för 2023 finns ytterligare ett: Nicaragua som har hamnat på plats 50. Det är första gången som landet återfinns bland topp 50, och har där sällskap av Colombia, Kuba och Mexiko. Dessa fyra länders totala poängsumma har ökat med i genomsnitt 4,2 poäng, där Nicaragua ensamt bidrar med en ökning med 8 poäng. Rötterna till ökningen kan spåras tillbaka till april 2018, då regeringen ökade sitt förtryck efter allmänna folkliga protester. Under rapporteringstiden till WWL 2023 har president Ortega försökt att tysta alla olikstänkande röster. Kyrkan har blivit en särskild måltavla – byggnader har förstörts, TV-stationer och skolor har stängts, religiösa ledare har förvisats – på grund av den auktoritet och den legitimitet som kyrkan har i landet.

Som jämförelse steg poängtalerna för länderna i Afrika söder om Sahara bland topp 50 med i genomsnitt 1,5 poäng. För topp 50-länderna i Asien konstateras en minskning med i genomsnitt 0,4 poäng. De ökade poängtalerna i Latinamerika innebär också en högre placering på WWL 2023. Colombia hamnar på plats 22 mot plats 30 året före. Kuba klättrar tio placeringar till plats 27 och Mexiko fem placeringar till plats 38.

Vad är anledningen till de försämrade förhållandena i dessa fyra länder? Speciellt på landsbygden har ett korrupt och ineffektivt styre skapat utrymme för kriminella grupper och lokala korrupta ledare att växa sig starkare och bli drivkrafter för förföljelse. Kriminella nätverk växer och dominerar stora områden. Kristna som står upp emot brottslighet löper speciellt stor risk i områden där kriminella gäng bekämpar varandra för att uppnå kontroll. Genom att leva ut sin tro har kristna tvingats att fly från sina hemtrakter och ibland även från sitt land för sätta sig i säkerhet.

Den speciella halvautonoma ställning som den infödda befolkningen har i delar av Latinamerika är ett tveeggat svärd. Den centrala makten blandar sig inte i den lokala kulturen och traditionella sedvänjor, men hjälper heller inte till att skydda befolkningen mot kriminella element. Den som överger de lokala traditionerna och blir kristen är dubbelt utsatt, både genom risken att drabbas av

OpenDoors

I tjänst för världens förföljda kristna

Open Doors Sverige

Drottninggatan 60

702 22 Örebro

Telefon: 019-31 05 00

E-post: sweden@od.org

Org.nr: 802439-9845

www.open-doors.se

facebook.com/OpenDoorsSE

twitter.com/OpenDoorsSE

vimeo.com/opendoorsverige

kriminalitet och genom att utsättas för trakasserier från byledare och därigenom bybor.

Statligt förtryck gentemot dem som betraktas som oppositionella har ökat i Nicaragua, Venezuela och på Kuba. Särskilt i Nicaragua har det kommunistiska förtrycket mot församlingsledare blivit tydligt under rapporteringsperioden för WWL 2023. Det finns ett ökat motstånd mot kyrkans närvaro i samhället, speciellt för kristen/kyrklig opinionsbildning när det kommer till en biblisk syn på genusfrågor. Demonstrationer för självbestämmande i genusfrågor medför regelbundet attacker på kyrkobyggnader. Pressen leder till självcensur från kristet håll.

5. Kyrkan i Mellanöstern är försvagad och under fortsatt press

Den övergripande situationen för kristna i Mellanöstern är fortsatt nedslående. Å ena sidan har Muslimska brödraskapets inflytande kraftigt reducerats. Å andra sidan är diktaturen tillbaka i Tunisien, landet där "arabvåren" bröt ut 2011 och sen svepte vidare över stora delar av Mellanöstern. Enväldet är nu tillbaka och stärker sitt grepp om samhället. Rörelseövervakningen har ökat, med covid-19 som skäl till att stärka bevakningen, speciellt över trådlösa enheter, ett förfarande som är utbredd i till exempel i Förenade Arabemiraten.

Antiterroristlagar används flitigt som förevändning att slå ner opposition. Ett exempel är från Saudiarabien, där en person dömdes till 34 års fängelse för att på Twitter ha återgett ett uttalande från en avhoppare från regeringen. Detta är typiskt för det förtryck som befolkningen i Saudiarabien lever under och gör dem mycket försiktiga med vad de yttrar offentligt. För kristna gäller det att undvika allt som kan tolkas som kritik av den saudiska regimen.

En del av dessa kristna, speciellt de som har konverterat från islam till kristendom, betraktas som orosmakare och anses utgöra "ett hot mot nationell stabilitet" enbart därför att de har bytt tro. I många länder uppmanas de av säkerhetstjänsten att inte ha kontakt med andra kristna eller delta i kristna aktiviteter. Annars riskerar de att arresteras, som i Tunisien och Marocko, eller till och med att utsättas för tortyr, som i Egypten. Den värsta konsekvensen för avfällighet, att lämna islam, är dödsstraff, men det verkställs i regel inte av staten utan av den egna släkten i form av hedersmord, något vi sett exempel på i bland annat Irak.

Algeriet visar prov på särskild fientlighet mot kristendom. Under rapporteringsperioden för WWL 2023 har landet ökat sitt förtryck mot kyrkan genom att åtala och döma både kristna ledare och enskilda kristna. Regeringen har beordrat fler kyrkor att stänga, utöver de som redan har stängts under de senaste åren. Den ökade pressen har tvingat de kvarvarande kyrkorna till stor försiktighet med minskad verksamhet, vilket har lett till fler kristna som lever isolerat. Algeriet utnyttjar lagar som är skapade för att förhindra terrorism och penningtvätt, för att motivera angrepp på kyrkor och enskilda kristna.

I Sydvästasien (Libanon, Syrien, Irak, Israel med palestinska områden och Jordanien) har den kristna befolkningen minskat på grund av att de blivit berövande sin egendom eller utsatts för diskriminering och förföljelse. Speciellt bland yngre kristna är arbetslösheten hög och de möts av en fientlighet, vilket bidrar till att många vill emigrera. Fientligheten finns ibland redan från födseln, när barn nekas sina juridiska rättigheter, speciellt om föräldrarna har konverterat från islam. Längre fram kan de möta omfattande diskriminering i skolan och mötas av trosrelaterade kränkningar från lärare och skolkamrater. I nordöstra Syrien utsätts kristna byar för attacker från turkiska styrkor, som har förstört dussintals kyrkor, kristna begravningsplatser, skolor och andra viktiga byggnader. Detta får många att lämna dessa, sedan länge, kristna områden. Där sådan emigration ökar, försvagas kyrkans ställning genom att den förlorar nästa generation av ledare och familjer och därmed riskerar att marginaliseras ytterligare.

6. De goda nyheterna: Ökad tolerans i Gulfstaterna

I flera gulfstater, som Bahrain och Förenade Arabemiraten, har steg tagits mot en ökad tolerans. Myndigheterna söker efter vägar att möta kraven om ökad religiös frihet inom en moderat islamsk ram. Ett exempel på detta är undertecknandet av de så kallade Abraham-avtalen med Israel.

Det ökade fokuset på begrepp som "nationell enhet" i exempelvis Egypten och "tolerans" i Bahrain och Förenade Arabemiraten bidrar till en mer vänligt sinnad inställning till kristna. I bland annat dessa länder är hatiska uttalanden mot kristna som tillhör historiska eller landsförvisade befolkningsgrupper inte tillåtna, trots att radikala grupper är verksamma i dessa länder.

Hur tillförlitliga är dessa uppmuntrande tecken och kommer de att vara bestående? Man måste komma ihåg att en anledning att dessa länder har stärkt banden med Israel är bland annat på grund av att de önskar få del av israelisk säkerhetsteknik. Om regimerna använder den till en omfattande övervakning kommer kristna och kyrkor endast att kunna verka inom de ramar som respektive stat fastställer.

